

**SLOVENSKI
CVET
GLASBE NA
MADŽARSKEM
STR. 3**

**VESELI
FAŠENEK
PENZIONISTOV
STR. 5**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 17. marca 2011 ☼ Leto XXI, št. 11

Dileme manjšinske politike

DOLGA SIVA BRADA OBLJUB

Pri pregledu uresničevanja nalog med Slovenci v Avstriji in Italiji je bila večina komentatorjev pogosto bolj kritična kot tedaj, ko so se lotili enake teme na Madžarskem. Nekaj zadnjih dogodkov in ravnanj Madžarske, ko posveča večjo pozornost do rojakov v sosednjih državah, trinajstim manjšinam na svojem ozemlju pa iz leta v leto znižuje denar za normalno delovanje, opozarja, da bi morali nekatere obveznosti premisliti na novo. Avstrija in Italija sta v marsičem spremenili odnos do slovenske manjšine, medtem ko Budimpešta zavlačuje pri obveznostih, ki že imajo, kot pravimo, dolgo sivo brado. Večkrat smo zapisali, da se Madžarska obnaša tako, kakor da se je specializirala za zavlačevanje in prelaganje obveznosti, ki jih ni zanimala, ko so o konkretni temi razpravljali tudi na najvišji meddržavni ravni, potem pa se je na dogovorjeno pozabilo. V načelnem je tak primer tudi z dogovarjanjem, kdaj in kolikokrat bo zasedala mešana komisija, ki ocenjuje uresničevanje sporazuma o zagotavljanju posebnih pravic Porabskim Slovincem in prekmurkim Madžarom. Naj nam v Budimpešti oprostijo, če se motimo, toda po številu dosedanjih zasedanj, ki jih je bilo enajst, zadnje v Lendavi, se madžarska stran ni niti enkrat držala dogovora, kdaj bo naslednja seja. V sporazumu piše, da naj bi se meša-

na komisija sestala dvakrat na leto, kar bi bilo res preveč, toda vsaj enkrat bi se morala in pregledati uresničeno iz sklepov prejšnje seje in se dogovoriti za naslednje naloge. Toda dejstva so drugačna: sporazum je bil v Ljubljani podpisan novembra 1992, torej bo prihodnje leto minilo dvajset let, zasedanj mešanih komisij je bilo enajst, torej ne dve na eno leto ampak statistično malo več kot eno na dve leti.

Primerjava, kako države ne-skrbijo za manjšine, je bolj domena strokovnjakov kot novinarjev, ki iz različnih vzrokov ostajamo bolj na površju problema, čeprav uporabljamo enake vire kot raziskovalci. Toda zdaj je kar ustrezen čas za primerjavo med Avstrijo, Italijo

in Madžarsko. Čeprav koroški Slovenci (gradiščanski Hrvati nekoliko manj) poudarjajo, da Avstrija na nekaterih področjih zamuja pri uresničevanju pravic, ki jim pripadajo po 7. členu državne pogodbe, so v marsičem pred Slovenci na Madžarskem. Dva dovolj zgovorna in različna primera: raven elektronskih in tiskanih medijev prekaša medije Slovencev na Madžarskem za nekajkrat, in drugo, tudi verska oskrba je na zavirljivi ravni. Če prenesemo ta kriterija na Gradiščansko, je ocena enaka tako glede medijev kot duhovne oskrbe. Še na boljšem so v Italiji, kjer imajo Slovenci kot ena redkih manjšin svoj dnevni časopis *Primorski dnevnik* in primerno duhovno oskrbo.

Če k temu dodamo eno najpomembnejših sestavin manjšinskega življenja, izobraževanje v maternem jeziku, se ne morejo nad sedanjimi razmerami, ki se z odprto mejo še izboljšujejo, pritoževati ne na Tržaškem in ne na Koroškem in Gradiščanskem. Ker so s sporazumom povezani Porabski Slovenci in prekmurki Madžari, bi ob primerjavi dobili enake rezultate z močnim primanjkljajem pri Slovincih na Madžarskem. V zadnjem obdobju se je zvrstilo več dogodkov, ki kažejo na pripravljenost Avstrije in Italije, da izpolnita preostale, verjetno res ne vse, obveznosti do Slovencev na Koroškem, Tržaškem, Goriškem in celo v Benečiji. Na Koroškem bodo postavili večje število dvojezičnih

krajevnih napisov, o katerih poteka polemika že desetletja; za Slovence v Italiji bodo pri vladi v Rimu ustanovili kontaktno omizje, institucijo, ki bo bdela nad slovensko manjšino. Kaže, da je konec večletne negotovosti pri financiranju manjšinskih institucij, ki, mimogrede rečeno, potrebujejo za dejavnost deset ali še večkrat več denarja kot porabske narodnostne kulturne skupine. Zgolj proračun stalnega Slovenskega gledališča v Trstu presega ves denar, ki ga porabijo Slovenci na Madžarskem za vse aktivnosti.

Zavoljo prostora smo se omejili le na nekatere primerjave, ki opozarjajo, da so potrebne korekcije v odnosu aktualne madžarske politike do Slovencev. Dovolj argumentirana vzpodbuda, celo zahteva, mora priti v Budimpešto tudi iz Ljubljane. Zdaj, ko se državni sekretar dr. Boris Jesih in Zsuzsanne Rápás dogovarjata o vsebini XII. seje mešane komisije, je primeren čas za dogovor, da Madžarska mora uresničiti (ne obljubljati) obveznosti. Ravnanje Budimpešte, z nekaj izjemami, ne more biti v ponos državam, ki zatrjujeta, da so njihovi odnosi ne samo dobri, ampak odlični. Če bi bilo temu res tako, projekti, kot je posodobitev ceste med Gornjim Senikom in Verico (pa ne samo ta), ne bi imeli dolge sive brade.

Ernest Ružič

Novi knjigi

NEKAJ KLASIČNE POEZIJE IN NEKAJ POSEBNE SODOBNE PROZE

Štefana Titana s Tišine poznamo kot dolgoletnega bioenergetika, torej zdravilca, manj znan je kot pesnik in ljubiteljski slikar. Njegova prva knjiga *In zdaj dani se v moji duši* je

cija v svojem programu tudi izdajanje knjig in zbornikov, tako tistih, ki so povezani s simpoziji in mednarodnimi znanstvenimi srečanji, kakor drugimi. Tako bosta letos izšli

Urednik mariborske Založbe Pivec Nino Flisar, avtor pesniške zbirke *Sprehod skozi vrt spominov* Štefan Titan in pevska skupina Prekmurci na predstavitvi v Radencih

izšla leta 2008, najnovejšo pesniško zbirko pa je mariborska Založba Pivec pod naslovom *Sprehod skozi vrt spominov*, predstavila pred nedavnim na odlično obiskanem kulturnem dogodku v Radencih. Pri izdaji

prevod iz nemškega v slovenski jezik dopolnjene doktorske disertacije štajerske Slovenke Andreje Zemljič in knjiga o korespondenci dr. Vaneka Šiftarja, ki jo pripravlja Mirko Munda, tudi avtor publikacije

pesniške zbirke je sodelovala tudi Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija, kajti avtor je za naslov knjige izbral Vrt spominov in tovarštva na Petanjcih. Predsednik Ernest Ebenšpanger je ob tem poudaril, da ima Ustanova dr. Šiftarjeva funda-

tem ko hitro natisnejo delo s področja zdravilstva. Zakaj je temu tako, seveda ni potrebno pojasnjevati.

Štefan Titan se loteva različnih tem, v temelje njegovega pesnjenja je položeno romantično občutenje sveta, ki povzdiguje

ljubezen, dobroto, narod in naravo. Da mu je za zgled veliki slovenski pesnik France Prešeren, avtor tega ne zanika, marveč pogosto na to sam opozarja. Najbolj izrazit je v ljubezenskih pesmih, »v katerih najdemo številne globoke in posrečene prispodobe, ki nazorno pričarajo pristno ljubezensko občutje, prav gotovo so te pesmi po kvaliteti osrednji del zbirke. Kar nekaj pesmi tematizira smrt, umrljivost in s tem življenje in vrednotenje le-tega, te pesmi so seveda dvoplastne, po eni strani se avtor zaveda neizbežnosti smrti, ki nas vse čaka, in normalnosti strahu pred smrtjo, po drugi strani pa se ob motivih izrazito vitalistično postavlja na stran življenja, pa čeprav je to po večini zaznamovano tudi s številnimi temnimi dogodki in stranpotmi,« ocenjuje pesnjenje Štefana Titana urednik zbirke Nino Flisar. V zbirki so tudi lirčne skice obmurske pokrajine, ki je za avtorja vir navdiha in življenjske energije. »V njegovih domačih krajih je tudi znameniti park Vaneka Šiftarja, imenovan Vrt spominov in tovarštva, v opomin grozotam vojne in fašističnega nasilja. In prav ta park je zaznamoval to zbirko, tako z naslovom, kot tudi s svojim simboličnim sporočilom, avtor pa se je, kot se je velikokrat sprehodil skozi ta park, sprehodil s svojo poezijo še po svoji duši, po svoji pokrajini in po svojih spominih,« zapiše urednik zbirke Nino Flisar v spremni besedi pod naslovom *Sprehod skozi romantične vrtove*.

Založba Franc Franc pa je v Šalovcih predstavila knjižni prvenec Nine Abraham *Družčina prepovedanega znanja*. »Mene, čisto preprosto dekle, je čarovnija pisanja popolnoma prevzela pred

Obisk madžarskega veleposlanika z Dunaja

Novi madžarski veleposlanik na Dunaju je 7. marca obiskal Monošter. Vince Szalay-Dobronovniczky je funkcijo nastopil pred dvema mesecema in ga je – kot je sam tudi poudaril – njegova prva pot v obmejni regiji simbolično peljala v mesto Monošter, saj namenja posebno pozornost gradiščansko-madžarskemu sodelovanju. Je pa to tudi območje, kjer se med sosedi pojavljajo problemi, ki niso razčiščeni. Med temi je omenil sežigalnice odpadkov pri Heiligenkreuzu, postavitve katere ne podpirata ne madžarska vlada in ne lokalna oblast v Monoštru. Pred dvema tednoma se je spet pojavila tudi umazana pena na reki Rabi, ki je pred nekaj leti povzročala veliko preglavic lokalnemu prebivalstvu, ribičem in okoljevarstvenikom. S posodobitvijo čistilnih

Vince Szalay-Dobronovniczky (z desne) in monoštrski župan Gábor Huszár

naprav v ustnjarnah na avstrijski strani se je situacija uredila, toda nedavno je spet prišlo do onesnaževanja mejne reke. Veleposlanik, kot je sam večkrat poudaril, je pristaš kulturnega, evropskega dialoga. Po njegovem mnenju so tudi pristojne gradiščanske oblasti zainteresirane, da bi se našle rešitve, ki upoštevajo interese obeh držav.

M.S.

nekaj leti. Takrat sem bila še navihana osnovnošolka in knjige me sprva niso niti najmanj zanimale. Vse do tistega dne, ki je popolnoma spremenil pogled nanje. Tistega dne sem iz knjižnice prinesla nekaj knjig, ki bi jih morala brati za domače branje. Slabe volje sem vzela v roke prvo. Odprla sem jo, začela brati ... In glej, tam je bil svet, drugačen in poln pustolovščin. Od tistega dne sem imela en sam cilj – napisati knjigo in ustvariti svoj svet. Nikoli nisem mislila, da mi bo uspelo, toda pisala in ustvarjala sem naprej in uspelo mi je,« o posebnem odnosu do literarnega ustvarjanja razmišlja avtorica Druš-

čine prepovedanega znanja, urednik založbe Franc-Franc Franci Just pa na zavihku opredeli avtoričino zvrst pisanja in zaključ: »Na prvi pogled se zdi, da je pripoved Nine Abraham Družčina prepovedanega znanja primer fanovske literature, ki je izpeljana iz Tolkienove trilogije Gospodar prstanov. A podrobnejše branje pokaže, da besedilo presega okvire fanovske literature, saj je mlada avtorica v sicer nedvomni navezavi na to kultno literarno delo ustvarila zanimiv in dokaj samosvoji alternativni univerzum, ki opravičuje knjižno objavo.« Knjiga je izšla v zbirki Mega, uredila pa jo je Katja Zamuda.

Ernest Ružič

Slovenski cvet glasbe na Madžarskem

»Glasba je zame kot kisik,« - piše Katja Činč v svojem profilu na enem od spletnih portalov. Mlado pianistko smo srečali na koncertu klasične glasbe v Sombotelu, kjer je bila s svojima kolegicama violinistko Lucijo Mlakar in čelistko Urško Horvat točno na sredi svoje »koncertne turnee« na Madžarskem. Veleposlaništvo RS v Budimpešti je namreč ob slovenskem kulturnem prazniku priredilo tri glasbene večere z mladimi umetnicami ljubljanske Akademije za glasbo. Prvi nastop je potekal v madžarski prestolnici, za katerega glasbenice pravijo, da je bil njihov najpomembnejši doslej in ki so ga najbolj pričakovale. Sledila sta koncerta v dvorani Univerzitetnega središča v Sombotelu ter v Refektoriju monoštrske občine. »Občutki so fenomenalni, ker takšne priložnosti še nismo imele, da bi igrale na več koncertih zaporedoma v isti državi. Odzivi v Budimpešti so bili super, res smo uživale in upamo, da se bo to kdaj ponovilo,« - nam je zaupala Lucija Mlakar in še povedala: »Koncerti so del študija na Akademiji. Vse leto se pripravljamo nanje in sproti vadimo, da na koncu svoje znanje pokažemo. Do turnee je na Madžarskem je prišlo spontano - na povabilo slovenskega veleposlaništva v Budimpešti nas je predlagal naš profesor in smo to povabilo z veseljem sprejele.« O svojih občutkih med igranjem je spregovorila tudi Urška Horvat: »Na koncertih je popolnoma drugače kot na vajah. Koncentracija mora biti vsekakor večja, glasbenice se med seboj še bolj povežemo. Vzdušje se še kako razlikuje, prevladuje adrenalin. Kljub temu pa se je treba poglobiti vase in imeti vse pod kontrolo. In vse to na način, da se hkrati sprostiš in ljudem daš energijo. Prava mešanica.« Pianistka Katja Činč - čeprav

se kolegici s tem mogoče ne strinjata -, vztraja, da je klavir duša klasične glasbe. »Pravzaprav so instrumenti enakovredni. V klavirskem triu je klavir glavni, ampak brez drugih ne gre. Klavir je največji instrument, če ne upoštevamo orgel, je ogromen in ima pompozni zvok. Imenujejo ga tudi 'kralj instrumentov' in sem vesela, da ga igram,« - je z nasmeškom povedala Katja

Vse tri članice so - v svojih zgodnjih dvajsetih letih - dobitnice številnih nagrad z mednarodnih in državnih tekmovanj in se redno udeležujejo seminarjev tako za solistično kot komorno igro. V juliju 2010 so bile finalistke Mednarodnega tekmovanja za klavirski trio v okviru Festivala Bled. Kljub temu je Lucija Mlakar izpostavila: »Največ nam v bistvu pomeni odziv publike. Tekmovanja so sicer pomemb-

na, me je oče dal h klavirju in ugotovil, da sem talentirana. Tako se je zgodilo tudi z mojo mlajšo sestro. Klavir je v naši hiši 'sveti predmet'.« Violinistka Lucija Mlakar s Koroške ima nekoliko drugačno zgodbo: »Moja nagajenost do glasbe je prišla spontano, saj ni nobenega glasbenika v družini. Za to pot sem se sama odločila. Čeprav me je dedi dostikrat peljal na koncerte, ker ga je

kega skladatelja. Ta glasba je simpatična in se lahko igra ne le na resnih koncertih, temveč tudi ob drugih priložnostih,« - je povedala Urška Horvat.

Zaključna skladba koncerta je bil »Dumky Trio« Antonina Dvoraka, ki so ga mlade umetnice odigrale tudi pred televizijskimi kamerami, je povedala Katja Činč: »Snemanje se je zgodilo v povezavi med AGRFT (gledališka akademija op. avt.) in Akademijo za glasbo, ki traja že nekaj let. Tamkajšnji študentje posnamejo filmček in pri tem sodelujejo z našimi študenti. Naredili so res super sceno, filma pa še niso predvajali. Bila je zanimiva izkušnja.« Film bo lahko služil tudi kot promocijsko sredstvo za Trio, nam je še zaupala »menadžerka« zasedbe Katja in omenila še zgoščenko: »Promocijski CD smo posnele pri nas doma, ker je moj oče tudi producent. To smo storile iz dveh razlogov: da ga lahko na koncertih podarimo komu in tudi zato, da zabeležimo dosedanje delo.« Urška, Katja in Lucija želijo delo v okvirih tria nadaljevati tudi po diplomi. Želele bi se vpisati na podiplomski študij, morda tudi nekje izven Slovenije. O načrtih je Lucija Mlakar povedala takole: »V glasbi se vidimo tudi v prihodnosti. Do diplome moramo še spoznavati profesorje in kraje, pa koncertirati. Potem pa bomo videli.«

-dm-

Tri mlade slovenske glasbenice: (z leve) čelistka Urška Horvat, violinistka Lucija Mlakar in pianistka Katja Činč

in dodala: »Pri simfoničnih delih je klavir redko zraven. Igrala pa sem ga kot solistka, enkrat sem to že poskusila in zame je bil odličen občutek. Trudim se pa izpopolnjevati tudi v komorni glasbi.« »Zasedba klavir-violina-violinčelo je najpogostejša poleg godalnega kvarteta,« - nam je pojasnila Urška Horvat in dodala: »Imenujemo se Trio Amarilis, to je roža, ki najbolj cveti, kadar ima naša violinistka rojstni dan. Skupaj igramo že dve leti in pol. Pianistka Katja je naju z Lucijo povabila, naj igrava z njo. Tudi sicer je komorna glasba obvezni predmet na Akademiji, zato pa smo se odločile, da bomo igrale skupaj.«

na, ampak ocenjevanje na le-teh je odvisno od vsakega posameznika. Za nas pomeni priznanje, da smo nekaj dobro naredile, če se dobro predstavimo publiki.« Kot trio so se dekleta doslej predstavila na številnih nastopih širom Slovenije, tudi s samostojnimi koncerti (Festival Lent v Mariboru, Koroško kulturno poletje v Slovenj Gradcu), v Italiji pa sta jih gostili mesti Moruzzo in Devin. Za pianistko Katjo Činč iz Ljubljane je glasba verjetno res kot kisik, saj se klavirske melodije pretakajo tudi v njeni krvi: »Moj oče je prav tako pianist in muzikolog pa še moja sestra je pianistka. Smo nekakšna glasbeniška družina. Ko sem bila majh-

to zelo zanimalo. Morda pa je ljubezen od tam.« Tri dekleta so v programu predstavila tudi Šest plesov za klavirski trio Benjamina Ipavca, kar je prvo originalno slovensko delo za to zasedbo. »Trio je luškan in je pomembno, da ima vsaka zasedba v repertoarju tudi delo slovens-

Ne pozabite pogledniti!

Vpogled - magazin Porabja

Bepillantó -

A Rába-vidék magazinja

Na ogled je vsakšni torek ob

18.30 vöri na Gotthárd TV

Ponovitvi: ob petkaj ob 20. vöri,

ob nedelaj v 13.30 vöri

OD SLOVENIJE...

Strateško partnerstvo s Francijo

Slovenski premier Borut Pahor in francoski predsednik Nicolas Sarkozy sta v Elizejski palači v Parizu podpisala strateško partnerstvo, namenjeno krepitvi političnih, gospodarskih in drugih vezi med državama. Namen partnerstva je dodatno okrepiti tesne vezi, ki so se spletle zlasti med predsedovanjem obeh držav Svetu EU v letu 2008, ter tako zagotoviti še boljše sodelovanje pri izgradnji Evrope. Partnerstvo zajema štiri področja: politično partnerstvo, partnerstvo za krepitev gospodarskega sodelovanja, inovacij in konkurenčnosti, energetske in okoljske partnerstvo ter partnerstvo na področju šolstva, visokega šolstva, raziskav, informacijske družbe in kulture.

Vrata odprla prva agencija EU s sedežem v Sloveniji

V Ljubljani so odprli Agencijo za sodelovanje energetskih regulatorjev (Acer). Sedež nove agencije je v stavbi TR3 v Ljubljani, kjer so zbrane ob odprtju nagovorili predsednik vlade Borut Pahor, evropski komisar za energijo Günther Oettinger in direktor agencije Alberto Pototschnig. Agencija je še v postopku rekrutiranja zaposlenih, ki naj bi jih bilo na koncu 52, možna pa je tudi dodatna kadrovska okrepitev. Zaposleni bodo delali v treh oddelkih: za elektriko, za plin in v upravnem oddelku, nekaj pa jih bo delalo neposredno z direktorjem.

Slovenski bruto domači proizvod se je lani okrepil za 1,2 odstotka

Slovenski bruto domači proizvod (BDP) se je lani po prvi oceni statističnega urada realno okrepil za 1,2 odstotka. Vrednost BDP je v tekočih cenah dosegla skoraj 36,1 milijarde evrov oz. 17.602 evra na prebivalca. Skupna zaposlenost je znašala 949.300 oseb oz. 2,2 odstotka manj kot v letu 2009, takšen padec zaposlenosti pa je največji padec zaposlenosti po letu 1991. Na pozitivno rast BDP sta najbolj vplivala okoli osem odstotna rast v predelovalnih dejavnostih in 7,8-odstotna rast izvoza, medtem ko je največje krčenje zabeležilo gradbeništvo (-14,4 odstotka), ki se je z lanskim padcem in padcem v letu 2009 vrnilo na raven iz leta 2005.

Življenjske zgodbe (8)

Naja žitek z možaum pa z mojo »malo tetico«

Žitek vsakšoga človeka je nika ejkstra, kakoli mislimo, ka od naši sausedov vse vejmo, ka so pred nami kak oprejte knjige, če začnejo starejši pripovedjati, je poslušamo z oprejtimi lampami. Emi Sukič je zdaj o svojem žitki pripovedjala Lasuna Marika (Domi-ter Józsefné) iz Sakalauvec.

»Moj mauž je 1990. leta išo v penzijo, dja sam pa 1992. leta delo zgibila. Fabrik je dolastano pa so nas te vse taposlali, nej se je štel, če je stoj bijo telko star, ka je leko v penzijo išo ali nej. Dja bi eštje tō mogla tri lejta delati, dapa mogla sam oditi, če sam stejla ali nej.

Dja sam vsigdar vesela ženska bila. Gdaso v Sakalauvca baur vlekli (borovo gostüvanje), sam bila žena od biraufa

Moj mauž je tistoga ipa eštje dobro zdravje emo pa je kulek rama vse obredo. Meni je telko ležej bilau, ka mi je te več nej trbelo drva kalati pa z drvi delati, ka sta očej že sina pomagala. Onadva sta že tō oženjeniva bila pa smo že meli vnuke. Dja sam bole znautra v rama delala, gvant prala, tjūjala, znautra v rama pa kauli rama red držala. Starejši sin pa sneja sta delat ojdla, sin je eštje v židanom fabriki dvej lejta delo, sneja je pa tam büfé pelala. Gdso fabrik zaprli, sta obadva brezi dela ostala pa sta si mogla nauvo delo iskati. Tistoga ipa smo steli okna

zamenjavati, dapa nej je tak vküpprišlo, kak smo mi računali. Takšo delo je tak, človek računa, Baug skonča.

Vnuki so v vrtec ojdli, telko mi je tō ležej bilau, ka dokeč so nej doma bili, je v rama red osto. Tau tak znamo, ka gda trgé mlajši nagnauk v ram pridejo, tam v pet mi-

nutaj tak vogle- da vse, kak če bi grünska strejla vdarila. Vsikši svojo šalo naprej vleče pa eden drugoma vkraj djemlé. Dostakrat so vküpskočili pa so se za par minutov tak bili, ka se je vse prašilo. Dapa moj mauž, njini dejdek je nej dau nigdar ednoga nej vdariti. Se je vsigdar goravzejo pri mlajšom, pa nam je pravo: 'Vi,

stari somarge, delo si v roké vzemte pa se ne spravljate z mlajši. Mlajši so mlajši.' Dapa tau je tō nej dobro bilau, ka so brž vpamet vzeli, ka ji papa partniva pa potistom so se z nas norca brali. Človek mora – kakoli je lübi – siguren (strogi) biti k mlajšom. Vej so pa ovak tak libleni, ka kakoli čleka razčemerijo, tisto za par minut pozabimo.

Dokeč so vnuki v vrtci bili, sam dja na brgej na njivi pa v dva gračenska vse okopala. Pomagala sam pri botrej tō, ram vred djasti pa okna čistiti. Na starejše dni sam se mogla eštje kosit navčiti, ka

sva z možaum dosta mogla kositi. Tau je vse dobro, ka eden človek vej delati, nigdar ne vej, gda ma tisto prav pride.

Moja mala tetica, stera je ovak živala pa delala v Austriji, je 1992. leta v našoj vesi küpila en stari ram. Nje- ni mauž je cejli keden tū bijo

ca bila. Vsikšo soboto je po njau išo, go je es pripelo, pa go je v nedelo večer tanazaj odpelo. On je v podejlek zazranka nazaj prišo pa svojo delo tadale delo pri rama. Dostafart je cejla familija vküper prišla, takšnoga ipa smo meli piknik, smo venej küjali, pekli. Velko veselje

Miva z možaum pa vnukica

pa se je v tistom starom parvarskom rami držo. Gdsta potistim ram zidala, je njeni mauž vse sam naredo v par lejta, samo stené so zidarge gorzozidali. Ka je znautra v rami anriktum trbelo, tau je on vse sam napravo. Dja sam ma küjala, prala nanga,

pa popejvanje je šlau skurok vsakšo soboto. Leta 2000 sta se cejlak es spakivala, sveti den (božič) sta že v nauvom rami držala. Ram je te že cejlak gotovi bijo, dapa njeni mauž, steri je Austrijec bijo, je vsigdar nika nauvoga vōnajšo, vsigdar je

Z možaum Joškanom

ma čistila v starom rami. V starom rami je eštje notrazozidani špajet bijo, tistoga sam čistila, ka se je tak svejto kak gledalo. Na tisto je on sploj aklavi bijo. Zdaj si dostafart tanazaj mislim, kak sam ge tau vse leko delala pa zandolejla. Moja mala tetica, njegva žena je eštje tadala v Graci delala, tam je kölnar-

nika vertivo. Dober človek je bijo, njiva sta lejpi žitek mejla. Samo ka je gospodni Baug ovak zračuno, betežen je grato, pa pri 67 lejta je mogo mrejt. Cejla ves ga je šanjali-vala, prevnaugo lidi iz naše vesi je šlau na njegvi sprevod v Austrijo.

(se nadaljuje)

Veseli fašenek penzionistov

Členi Društva porabski slovenski penzionistov se že par lejt srečamo na fašensko nedelo. Tak je bilau tau letos 6. marciuša tō. Kak vsikšo leto, letos smo se tō notopravili v maškare, se veselili pa malo smo se »nuri redli«, vej pa na fašenek

steroga je v cejkeri nesla. Pa eške dostafele maškar je bilau.

Najprvin smo se od Lipe nautili v Varaš, do centra varaša. Po ulicaj smo spejvali, djukali pa plesali. Tau je trno lepo pa dobro bilau, ka so ništrni naši penzionisti,

Če je fašenek, te trbej plesati »za kusto repo pa dugi len«

se tau smej. S tejm smo pomagali, ka so lidgé pozabali – bar za tisti den – kakše baje, kakšo bolezen majo. Vej pa gda plešemo pa skaćemo v maškari, te ne bolijo nogé, nej roké, nej glava. Vsakši je veseli. Sto se je pa nej v maškaro opravo, se je smejau pa probo vōnajtj, sto je skrit pod maškaro.

steri so se nej notazravnali, tō z nami šli, so nas sprvajali. Z nami je bijo fudaš tō, škoda, ka je nej tak igro, kak je šegau emo. Dapa zatok sto je na pauti bijo, je mogo plesati z maškari, če je sto ali nej.

Gunčala sam z edno ženskov, stera mi je pravla, ka so oni iz autona vidli, ka nikša

Fanke za vse so spekle flajsne ženske: (z leje) Iluška Bartakovič, Majči Lang, Klara Rogan pa Irenka Fasching

Na tau fašensko nedelo se nas je dosta notopravilo. Meli smo snejo pa ženina, zvača z dugim botom, sva blico z družbanom. Bili so vrag z velikimi vilami, ciganjica z možaum pa detetom,

povorka (menet) dé, zatok so stanili, ka bi vidli, ka se godi. Pitala me je, kakšna skupina je tau, ka se njej trno vidi. Dja sam ji pa pōnosno (büszkén) pravla, ka smo Porabski Slovenci, ki se

Veseli pajdaši v Šalamencih

V soboto, 26. februarja, so gori stopili na oder v dvorani vaško-gasilskega doma v Šalamencih gledališčniki iz Števanovec s komedijo »Demo na morje«.

Ta predstava pa eške dvej drūgivi iz Prekmurja so bile v organizaciji Zveze kulturnih in turističnih društev občine Puconci. Z veseljem leko zapišem, ka je bila preci puna dvorana, vidli pa čuli smo igro v domačoj rejči, pa godilo se je tak, kak da bi se resan godilo v enoj goričkoj vesi, gde se eške lidgé, pa če glij bole malo, spravljajo s kmetijstvom.

Tou, kak se je živelo pa delalo na pavraj, se mora tadale kazati zatou, ka ovak naša deca pa naši mladi ranč nedo znali, s koj pride krūj, pa što nam da mleko. Pa ka s pomočjo sosedov pride na svet tele, pa če glij so spakivani na morje, morajo skočiti na pomoč, pozabijo zakleniti kučo pa ostanejo brez vsega, ka majo kredi za na morje. Ali živelo de se vseedno dale, pa če v istinskem svejti ali v špilanji igre.

Marta Sever

na fašensko nedelo vsigdar v maškare opravimo, veselimo se pa čakamo, aj zima miné pa sprtolajt pride.

Gda smo potejm nazaj v Lipo prišli, so nas že čakali naši padaške, členi našoga društva pa Društva upoko-

raciji tō, najprva v maškari, te smo se pa prejkoblekle. Vse je dobro bilau, samo fudaš je nej vsigdar najšo tempo.

Na drugi den, v pondejlek je telefon cingo pri nas doma. Gor ga vzemem pa čujem:

Števanovčani, Andovčani pa Veričani

jencev Murska Sobota. Dapa čakala nas je dobra večerja, pa eške baukše fanke (krofi), stere so v kūnji restavracije Lipa spekle naše ženske. Zatok, ka so tisti den gvūšno one najbole šficale, naj je napišem po imeni. Klara Rogan pa Irenka Fasching iz Sakalauvec, Majči Lang pa Iluška Bartakovič iz Slovenske vesi. Na staulaj je pa bilau dosti skaldja (flancati) tō, Baug plati ženskam, stere so se s pečenjom doma trūdile.

Veselo smo plesali v restav-

»Trno ste dobri bili včera, nevoščena sam na vas, ka vas je tak dosta bilau v maškaraj, pa ka tak dobro vejte organizirati,« mi pravi moja vogrška padaškinja. »Tau smo mi,« sam ji prajla. Dobro mi je bilau tau čūti. Mislim, ka tau vsakša skupina, vsakšo društvo leko napravi, leko organizira, če šké. Pa če ma takše člane, steri se za tau podajo. Srečo mamō, ka pri Društvu porabski slovenski penzionistov mamō takše lidi.

Klari Mešič

... DO MADŽARSKE

Nova lokacija za NATO lokator

Vlada je našla novo lokacijo za lokator, ki bi moral biti postavljen že nekaj let, kajti država je to nalogo dobila od severnoatlantskega zavezništva še v času prejšnje vlade. Socialno-liberalna vlada ga je nameravala zgraditi v gorovju Mecsek blizu kraja Pécs, ampak zoper obe lokaciji so bili sproženi protesti civilne družbe. Civilne organizacije so protestirale zaradi neugodnega učinka lokatorja na naravno in človeško okolje. Pri teh protestih jih je močno podpiral takratni predsednik države László Sólyom, ki je tudi sam zagnan okoljevarstvenik.

Državni sekretar István Simicskó je seznanil predstavnike parlamentarnih strank, da je nova lokacija v županiji Tolna v kraju Medina, kjer že itak deluje lokatorska vojaška enota. V idealnem primeru naj bi bil lokator, ki bo služil kontroli zračnega prostora, zgrajen do konca leta 2013.

Lokalne volitve skupaj z volitvami v Evropski parlament?

Po smernicah nove madžarske ustave, ki je trenutno pred parlamentarnim postopkom, naj bi imeli pri nas v prihodnje lokalne (občinske) volitve skupaj z volitvami v Evropski parlament. S tem bi se podaljšal mandat občinskih svetnikov in županov iz štirih na pet let, izognili bi se pa temu, da so parlamentarne in občinske volitve v istem letu, kar pomeni, da je vsako četrto leto volilno leto z dvakratno kampanjo. Volilno leto je pravzaprav zgubljeno tudi za novo vlado, ki se konstituira ponavadi maja in do oktobra, do lokalnih volitev ne sprejema nobenih ukrepov, ki bi lahko zmanjšali njeno popularnost. Po mnenju eksperta za volitve je načrt sprejemljiv, čeprav bi on bolj podpiral sistem, v katerem bi bile lokalne volitve dve leti po državnoborskih. Občinske volitve na pet let bi povzročile težave vsako dvajseto leto, ko bi bile v istem letu državnoborske, evropske in občinske volitve. Trojni kampanji bi se dalo izogniti s tem, če bi kar troje volitve bile na isti dan.

Vüzemska šunka

Eške par kednauv je do vüzma, pa dočas eške šunke malo leko zrejljo. Leko bi prajli tau tō, ka brezi šunke nega vüzma. Tau se tak vcujdrži k taumi svetki kak k božiča krispan, najlepši falat šunke se te den skūja. Če dobro šunko škeš meti, te paziti moraš, kak go v paci maš, kak go okadiš. Vsakši, sto se s tejm spravla, ma svoj recept pa trdi, ka je njegva najbalkša. Tau je ranč tak kak palinka. Zdaj sem enga mojstra, enga mesara spitavo o tom, ka je skrivnost dobre šunke. Te gospaud se zo-vejo *Stanko Zorjan*, v Dolenci živejo, pa 35 lejt so v mesnici delali. Kak te vidli, dosta sem spitavo, dapa dosta vse sem nej zvedo, kak se dobra šunka pa klobasi delajo, zato ka tau je njigva skrivnost.

• *Stanko, kak vej, vi na leto sploj v dosti mejsta odite mesarit, kelko svinj zakolajte na leto?*

»Na leto približno devetdeset, stau svinj zakolam, letos do zdaj že petdeset mam. Sezona se začne od konca novembra pa drži do konca februara, te je malo pauza, pa te aprila, maja se pa začne. Samo tisto je že nej tašo, nega telko dela, kak če se pozimi kola, zato ka tau mesau vse dé v zmzrovalnik, nega šunke pa nega klobasi tō nej.«

• *Ka dela ma eden mesar, če ga kama pozovejo mesarit?*

»Svinjo bujti, popariti, kaužo dojpotegniti pa na falate zre-zati.«

• *Ka je pa s klobasi pa s šunkov?*

»Tau pa ne delam tam, sé domau prinesem mesau pa tū delam klobasi pa šunke tō. Če stoj doma šké kaditi, tistoma tam napravim pac, pa si tisti doma okadi mesau. Ovak pa mesau domau prinesem, napravim klobasi, šunko, pa tau vse vöokadim, gda je gotovo, te leko pridejo pa si nesejo domau. Te že stranke drugo delo nejmajo s šunkov pa s kloba-

si, samo je vöobesijo, naj se posišijo pa ozrejlijo. Mena je etak doma lažej, zato ka doma mam te velke mašine, štere bi nej mogo vsepovsedik od kuče do kuče voziti.«

• *Klobasi delate samo pozimi ali delate poleti tō?*

»Kak stoj šké meti, leko poleti tū, samo te nejmaš süje klobasi. Te klobasi so samo za küjati pa za pečti, zato ka ne moreš je vöposišiti.«

• *Kakšne začimbe (fűszer)*

Stanko Zorjan pa ena njegovih šunk

nüicete za klobasi, gda je delate?

»Sau, poper pa glavne začimbe. Vse vö ne ovadim, zato ka te do drügi tū znali, kak se delajo pri meni klobasi. Tau je nej skrivnost, ka mi papriko ne nüicemo kak vi, ka pri vas so klobase vse redeče od paprike.«

• *Kelko časa morajo zrejliti klobasi?*

»Klobasi se včasini leko küjajo, samo so zato nej taše, kak gda so že süje. Ovak pa mejsec pau, dva mejseca morajo zrejliti.«

• *Kak leko klobasi do leta drži, gda je že vrauč?*

»Edni je v zmzrovalniki majo, samo tisto je nej najbalkše, zato ka tisto že nejma tašoga žmaja. Ge mam eden velki hladilnik pa v tistom mam klobasi.«

• *Kak vi šunke delate, njate cejle ali se na falate zrežajo?*

»Prvin so cejle njavali, dapa zdaj že tauga nega, zato ka nega že tašo skladišče, gde bi je leko meli. Nekdaj so bile slamnatne streje pa tam so šunke visele, zato ka ta so mijé nej šle. Leko si tam emo šunko cejlo leto. Ge tū mam šunko cejlo leto vöni, na slemeneni visi.«

• *Kak leko, ka na vašo šunko nédejo müje?*

»Zato ka tau je tak napravljano, tau je ranč tak kak klobasi, tau tō ne morem vöovaditi.«

• *Ka mislite, prekmurska šunka je balkša kak kraški pršut? Zato ka edni tau pravijo.*

»Kraški pršut je nej okajeno mesau, samo soljeno pa tisti vetri pa burja (bóra szél) je siši. Pre-

kmurska šunka je zato dobra, ka dobro podnebbe (éghajlat) je, pa poseben, čisti zrak je. Nika tašoga mora biti, ka je naša šunka tak fejt dobra.«

• *Kakšna drva nüicete, gda kadite šunke?*

»Kadi se većinoma z bukovi drvi pa z gabrovi, štera so že süja, dapa leko so eške slive, jablan pa črešnja tō.«

• *Kelko dni trbej kaditi?*

»Če se dobro kadi, pa če za sebe kadiš, te dva dni pa eške več. Odvisno je tau eške od falatov tō, zato ka če so vekši, duže se morajo kaditi.«

• *Kak dolgo tastoji edna šunka, tak kak go vi mate pod slemenom?*

»Dvej leta normalno tastoji, eške duže tō, samo te že zvüna taša fejt süja grata. Gda je fejt süja šunka, te go tak na tenki moraš rezati kak kraški

»Pesem nas povezuje«

5. marciuša so imeli ljudski pevci Delavsko prosvetnega društva »Svoboda« Pragersko koncert ob 13. obletnici delovanja ljudskih pevcev. Na te koncert so bile pozvane Ljudske pevke Zveze Slovencev iz Varaša tō. Na koncerti je popejvalo vsvküper deset skupin nej samo iz Slovenije, liki iz zamejstva (Avstrija, Madžarska) tō. Vsakša skupina je popejvala dve pesmi, varaške ljudske pevke, stere vči Marija Rituper (na žalost je zdaj nej mogla z njimi biti) so spojevle pesmi Po laug' mi lejče pa Sprtoletje blüzi ide.

M.K.

pršut rejžejo, ovak go ne moreš zgrišti. Prekmurska šunka bi se na centi kusto mogla rezati po pravici, potistim pa eške z naužicom poprejk zrežjaš, kak go gejš.«

• *Kelko svinj majo pavri v tauj okolici, gde vi mesarite?*

»Fejt je dojadišlo, bola vsakši že samo za svo tau je krmi.«

• *Kak dolgo drži pri vas, gda svinjau kolate doma ali če kama dete? Zato, ka prvin je bilau tak, ka dva dni so komaj zgotauwili.*

»Kak je sila, tau je od tauga odvisno. Če je dosta svinj, te prlej, bola brž zgotauvimo, če pa čas mam, te z dvej svinji se cejli den dela. Če je pa sila, te en den se deset svinj leko pokola.«

• *Ne pride vam više tau?*

»Sčasoma že tū pride, gda od leta do leta tau delaš, pa od leta do leta si starejši, sploj pa te, gda te križec začne boleti.

Skaus si vöni na mrzлом pa te vöter fudi, dapa ka vejš, tau se v mrazi dela.«

• *Če mesarit ojdite vsepovsedik, te samo mesau mate za djesti. Ne pride vam tau više, sploj že na konci sezone?*

»Dostakrat bi že bola rad biu, če bi mi stoj dödele sküjo kak pa mesau. Vejš, ka ne moreš na den trikrat mesau djesti. Ovak rad mam mesau, če nej trbej vsigdar samo tisto djesti. Najbola tak ka pau, pau. Polonja süjo aj baude, pulonja pa masno. Samo süjo mesau mena ne paše.«

• *Pogučavava se na pepenico. Gnes je post, kak vi vözdržite brezi mesa?*

»Sploj me ne mauti, ka nega, eden den gdakoli völeko zdržiš. Če bi eške tisti post meli, ka bi 40 dni brezi mesa mogli biti, tisto pa že nej gvüšno, ka bi šlau.«

Karči Holec

Zveza Slovencev na Madžarskem	Novice	Programi, prireditve
Zveza Slovencev na Madžarskem Magyarországi Szlovének Szövetsége		
Zveza Slovencev na Madžarskem Gardonyiújsáka 1 9970 Monóster/Szentgotthárd Telefon: 00 36 94 380 208 00 36 94 552 596 E-pošta: info@zveza.hu		
		zveza.hu

OTROŠKI

POSTRAŠENO STRAŠILO

Tam srejdi ene njive stogi strašilo. Depa tau je nej gé takšo strašno strašilo. Sploj nej. Tau je gé postrašeno strašilo. Tau pa zatoga volo, ka tau strašilo sploj ne vej ftiče postrašivati. Tau strašilo je gé takšo strašilo, ka stra ma pred ftičami. Ja, tau je gé velka nevola. Tau je gé najvekša nevola! Vej pa strašilo mora ftiče postrašivati! Nej pa ka sam stra ma pred njimi!

NOGE

Postrášeno strašilo je dugo dugo nej vúpalo oči gor oprejtí. Je dugo, dugo nej vúpalo oči gor oprejtí po tistom, gda je vrablova držina zgotauvila svojo veselico. Gda je vrablova držina zgotauvila svojo veselico zavolo prvoga lejtanja njivi mlajši vrablov.

»Če bi noge emo, bi nikam vujšo. Bi odišo tadaleč, aj me niške ne najde, aj me nieden ftič več ne zaodi,« si je brodilo strašilo. Si je brodilo strašilo nej najbolje tiüma. Si je brodilo bole na glas. »Samo aj več ne čujem ednoga ftiča nej! Samo aj ne vidim ednoga ftiča nej! Samo aj si ne zbrodim na ednoga ftiča nej,« je prajlo strašilo trno na glas.

Vrabli pa drugi ftiči so ga poslušali. So ga poslušali pa se njemi kcuj smedjali. So se njemi smedjali, srmačeki. Že je skur oči gor oprlo. Depa zavolo njivoga smeja ji je eške bole vküper stisno. Tak ji je vküper stisno, ka so ga začnile boleti. So ga začnile oči tak boleti, ka njemi je tam nut v očaj sveklina gratala. V toj sveklini je vidlo... je vidlo... je vidlo edno veliko njivo. Srejdi te njive je stalo nut v zemlau zabito strašilo. Ednoga ftiča je nej bilau kauli njega. Tak je strašno bilau tisto strašilo, ka ga je vidlo v sveklini vküper stisnjeni očaj. Depa za eden čas si je strašilo na velki zdejnolo. Nej tau našo postrašeno strašilo. Na velki si je

zdejnolo tisto strašilo nut v sveklini. Nikše vole je več nej melo biti tam srejdi njive brezi ftičov. Brezi ftičov, ka ji je postrašivalo. Vej pa strašilo brezi ftičov sploj ne more biti strašilo. Koga aj postrašivle, če nega ftičov!? Če nikoga ne postrašivleš, si sploj nikšno strašilo nej! Tak si je brodilo tisto strašilo v sveklini. Pa si je gnako brodilo postrašeno strašilo tö.

»Ka de zdaj naprajlo tau moje strašilo,« si je brodilo postrašeno strašilo pa eške bole vküper stisnole oči.

Tisto njegvo strašilo v njegvi očaj je naprajlo ranč tisto, ka je trbelo naprajti. Genolo se je z mesta pa odišlo. Je odišlo doj z njive brezi ftičov. Pa je šlau tadale. Je šlau tadale po lejsi, po travnikaj pa se dun stavilo na ednoj drugoj njivi. Se je stavilo na njivi, više steroga je lejtalo ftičov, ftičov, ftičov, ka se je od nji nej vidlo nebo. Tak, zdaj je strašilo srečno gratalo. Zdaj je strašilo srečno gratalo, ka je ftiče srečalo. Eške bole pa je srečno gratalo, ka je leko začnole ftiče postrašivati.

»Na, tau moje strašilo je rejsan leko srečno strašilo,« si je prajlo postrašeno strašilo. »Depa kak bi ge srečen biu, če bi leko kama odišo. Pa nej ftiče postrašivat. Ka bi odišo na takšno mesto, ka bi ftiči name nej postrašivali,« je gor oprlo oči.

»Depa noge, drago naše postrašeno strašilo. Noge!« se je zglasila vrablova držina.

»Kakše noge?«

»Kakše noge? Kakše noge?« so ga ponašali. »Vej pa noge, kak noge, nej?! Ftiči mamo perauti pa noge. Zavolo perauti leko lejšemo es pa ta po zraki. Z nogami leko ojdimo po zemlej, po vej kaj, po tvojoj glavej pa po tvojom nausi ranč tak. Ti perauti nemaš. Zavolo toga ti trebej noge, če škeš na kakšo drugo mesto priti. Depa naug tö nemaš.«

»Tisto moje nejpostrašeno strašilo, ka sam ga vido, je melo noge,« je postrašeno strašilo tak malo veselo gratalo. »Tak leko vüpanje mam, ka ge tö noge dobim.«

»Vüpanje vsigdar leko maš, depa, depa, depa, nika ne vidimo, ka bi ti kakše noge vö iz tejl rasle,« so vrabli norca redili iz strašila. »Depa, kak povejdano, leko vüpaš, ka ti zrastejo. Tau dun leko vüpaš.«

Postrášeno strašilo je znauva vküper zaprlo svoje postrašene oči. Pa je tak tam za zaprejtími očami vúpalo, kak njemi noge rastejo. Takšo vüpanje je emo, ka je sploj več nej vrablov vpamet vzeu. Sploj ji je nej vpamet vzeu, kak se naganjajo kauli njega pa najbolje na glas popejavajo vrabečo nauto.

Miki Roš

PUSTNO KUHANJE

4. marca smo se popoldne ob dveh napotili na šalov-

nje in pečenje v pustnem času.

S šalovsko šolo imamo že pristne prijateljske vezi. Ko smo prišli, sta v kuhinji že dišala zelje in šunka. Začeli smo mesiti testo, iz katerega bodo flancati. Več receptov so zbrale kuharice in učiteljica Zdenka, ki je vodila to delavnico. Eni flancati so bili s kvasom, drugi pa brez kvasa. Dekleta so sama oblikovala flancate in jih potem pomagala cvreti v olju. Ko so flancati bili pečeni, so jih potresli s sladkorjem. Zelo dobri in okusni so bili. Medtem ko smo delali, so nam pripovedovali, katere pustne šege imajo še zdaj in katere so bile nekoč. Tudi zelje s fižolom se je po-

časi skuhalo. Pustna večerja je bila pripravljena. Zdaj

učenke so se zelo dobro počutile in pridno, aktivno

sko šolo. Projekt »Sosed k sosedu« se je nadaljeval in imeli smo skupno kuha-

Naši učenci iz 8. razreda so zboleli in zato smo na delavnico peljali učenke iz nižjih razredov. Zelo so bile vesele, da so lahko šle z nami.

nas je čakal še najprijetnejši del, namreč da večerjo skupaj zaužijemo. Recepte smo odnesli tudi domov. Hvala lepa še enkrat za delavnico in možnost. Naše

delale.

Agica Holec
ravnateljica

MLAŠEČI

KAUT

6.15 KULTURA, 6.20 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 BISERGORA, LUTK. NAN., 10.25 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, 10.35 MORA OBSTAJATI NAČIN, DOK. FILM, 10.50 ENAJSTA ŠOLA, 11.30 TO BO MOJ POKLIC: KLEPAR-KROVEC, 12.20 UGRIZNIMO ZNANOST, 12.40 MINUTE ZA JEZIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TURBULENCA, 14.20 SLOVENCIV ITALIJI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 16.00 LARINA ZVEZDICA, RIS., 16.10 IZ POPOTNE TORBE: SKRIVALNICE, 16.30 PASJA PATRULJA, NIZOZ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.25 POSEBNA PONUDBA, 18.00 DUHOVNI UTRIP, 18.25 RIS., 18.30 DANICA IN PRIJATELJI, RIS., 18.35 PRI SLONOVIH, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.50 EKOUTRINKI, 20.00 MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAN., 20.30 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.20 DUHOVNI UTRIP, 0.40 BABILON.TV: SMEH, 1.00 DNEVNIK, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.00 INFOKANAL.

PETEK, 18.03.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 8.20 MAGAZIN V ALPSKEM SMUČANJU, 8.50 FINALE SV. POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (Ž), 9.50 FINALE SV. POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (M), 11.00 PLANET ŠPORT, 11.25 FINALE SV. POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (Ž), 12.20 FINALE SV. POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (M), 13.25 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, 14.30 FINALE SV. POKALA V SMUČARSKIH SKOKIH, 17.30 MIGAJ RAJE Z NAM!, 18.05 PODOBA PODOBE, 18.30 NA LEPŠE, 19.00 GLASBOROLA, 20.00 PRAVA IDEJA!, 20.30 RATRAKTISTOV DNEVNIK, DOK. FELJTON, 21.00 POTI Z VZHODA: INDIJSKI PARADOKS V 21. STOLETJU, DOK. SER., 21.50 OGLAŠEVALCI, AM. NAD., 22.35 UKRADENA UMETNOST, DOK. odd., 23.35 VIDENJE, ANG. FILM, 1.00 NOSFERATU, NEMŠ. FILM, 2.45 ZABAVNI INFOKANAL.

SOBOTA, 19.03.2011, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 IZ POPOTNE TORBE: SKRIVALNICE, 7.20 KRIŽ KRAŽ: ZGODBE O POLUHCU, LUTK. NAN., PEPI VSE VE O SLIKARSTVU, POUČNO-ZABAVNA oddaja: RIBIČ PEPE: O VELIKIH IN MALIH ROBOTIH, KULTURNI BRLOG: ČRTKOVA GALERIJA, 9.40 KINO KEKEC: GRIMMOVE PRAVLJICE: MOTOVILKA, NEMŠ. FILM, 10.40 POLNOČNI KLUB, 11.55 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.20 DOJENČEK PRI HIŠI, FR. FILM, 15.55 UVOD IN Z DAMIJANOM, 16.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.15 NAGRADNA IGRA, 16.20 ZDRAVJE, 16.30 USODA, 16.35 NASVET, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NAGRADNO ŽREBANJE IN Z DAMIJANOM, 17.25 NA VRTU, 17.50 (NE)URESNIČENO, 18.00 Z DAMIJANOM, 18.15 (NE)URESNIČENO, 18.25 OZARE, 18.35 KUŽIDOL, RIS., 18.40 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 VIKTORJI 2010, 23.00 POROČILA, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.45 SINOVI ANARHIJE, AM. NAD., 0.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, 1.00 DNEVNIK, 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.50 INFOKANAL.

SOBOTA, 19.03.2011, II. SPORED TVS

7.20 SKOZI ČAS, 7.30 POSEBNA PONUDBA, 7.55 POTI Z VZHODA: INDIJSKI PARADOKS V 21. STOLETJU, DOK. SER., 8.50 FINALE SV. POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, 9.35 FINALE SV. POKALA V SMUČARSKIH SKOKIH, FINALE SV. POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, 13.10 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, 14.00 NOGOMETNI MAGAZIN NZS, 15.00 ELVIS MEETS RAY, POSNETEK KONCERTA OTA PESTNERJA IN UROŠA PERIČA, 17.10 LJUBLJANA: ROKOMET, TEKMA LIGE PRVAKINJ: KRIM - OLTCHIM, 19.10 ŠPORT, 20.00 NOGOMET, TEKMA PRVE LIGE, MARIBOR - CELJE, 22.15 SEDEM PUNC, AM. FILM, 23.50 USODNA NESREČA, AM. NAD., 0.35 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 2.10 ZABAVNI INFOKANAL.

NEDELJA, 20.03.2011, I. SPORED TVS

7.00 PAJKOLINA IN PRIJATELJI S PRISOJO, RIS.; KLJUKEC S STREHE, RIS., 9.55 ANIMALIJA: OPRAVČEVANJE, RIS., 10.20 ENID BLYTON: PUSTOLOVŠČINE, 10.50 NA OBISKU, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 NA ZDRAVJE!, 14.30 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 15.00 NLP, 15.05 NA NAŠI ZEMLJI, 15.10 PROFIL TEDNA, 15.35 VEČNO Z LORELLO FLEGO, 15.40 ŠPORTNE NOVICE, 15.50 ŠPORTNI GOST, 16.05 NEDELJSKO OKO Z MARJANOM JERMANOM, 16.15 MEGA FACE S TADEJEM KORENOM ŠMIDOM, 16.25 SVETOVNO S KARMEN ŠVEGL, 16.35 NAGLASI, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP S TJAŠO ŽELEZNIK, 18.10 PRVI IN DRUGI, 18.35 ZAKAJ? ZATO!, RIS., 18.40 ČARLI IN LOLA, RIS., 19.00 DNEVNIK, 19.25 ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 POIROT: UMOR V ORIENT EKSPRESU, ANG. FILM, 21.30 DRUŽINSKE ZGODBE, 22.25 POROČILA, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 PET DNI, ANG. SER., 0.50 DNEVNIK, 1.15 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.45 INFOKANAL.

NEDELJA, 20.03.2011, II. SPORED TVS

6.40 SKOZI ČAS, 7.05 POMAGAJMO SI, 7.40 POD KLOBUKOM, 8.15 GLOBUS, 8.50 PLES ZA PRIHODNOST: BALTEK 2011, 9.15 NAVDIH KLASIKE: VIOLONČELIST LUKA ŠULIČ, 9.30 FINALE SV. POKALA V SMUČARSKIH SKOKIH, 11.50 FINALE SV. POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, 13.10 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, 14.00 PRVI KROG: PRED ZAČETKOM TEKMOVANJA FORMULE 1, 14.30 TURBULENCA, 15.20 VETER V HRBET: BOŽIČ, KAN. FILM, 16.45 VIKTORJI 2010, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 20.15 AVSTRALIJA NA DLANI, DOK. SER., 21.10 VRNITEV V CRANFORD, ANG. NAD., 22.05 VSE, KAR SE TI VEDNO ŽELELI VEDETI O KLASIČNI GLASBI, DOK. odd., 23.00 PORTEITI MLADIH SLOVENSKEGA SKLADATELJEV, 23.20 NUJNI PRIMERI, AVST. NAD., 0.05 ZABAVNI INFOKANAL.

PONEDELJEK, 21.03.2011, I. SPORED TVS

6.25 UTRIP, 6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 PRIHAJA NODI, RIS., 10.20 FIFI IN CVETLIČNIKI: MEHURČKI, RIS., 10.40 POTPLATOPIS, 11.05 ŠOLA EINSTEIN, NEMŠ. NAN., 11.30 IZGANJALCI VESOLJCEV: TABORJENJE, RIS., 11.55 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 POGLEDI SLOVENIJE, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 KLJUKEC S STREHE, RIS., 16.10 H.C. ANDERSEN: VILINJA GORA, OTR. odd., 16.25 RIBIČ PEPE: O VELIKIH IN MAJHNIH ROBOTIH, OTR. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA,

SPORT, VREME, 17.30 KLAJŽAR - PTIČ POVRATNIK, DOK. odd., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.35 KLOVN KIRI, RIS., 18.45 SONČNI MLIN, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 GLOBUS, 23.30 GLASBENI VEČER, 0.30 DNEVNIK, 1.10 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL.

PONEDELJEK, 21.03.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.00 DOBRO JUTRO, 12.35 SOBOTNO POPOLDNE, 15.00 PODOBA PODOBE, 15.25 SLOVENCIV V ITALIJI, 15.55 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 16.10 POSEBNA PONUDBA, 16.35 TO BO MOJ POKLIC: ČISTILEC OBJEKTOV, 17.00 STARA NERGAČA, ANG. NAD., 17.30 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 18.00 PRVI IN DRUGI, 18.25 FIRMA.TV, 18.55 Z GLAVO NA ZABAVO: ALEKSANDER MEŽEK, 19.25 UNIVERZA, 20.00 ARITMIJA, 20.50 APOKALIPSA: NAPAD, DOK. SER., 21.45 KNJIGA MENE BRIGA, 22.05 BLEŠČICA, oddaja O MODI, 22.35 TEMNA ZVEZDA, AM. FILM, 23.55 AFGANISTAN - POT, TLAKOVANA Z DOLARJI, FR. DOK. odd., 0.55 ZABAVNI INFOKANAL.

TOREK, 22.03.2011, I. SPORED TVS

6.15 KULTURA, 6.20 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 KOMU SE LEPŠE SANJA, LJUDSKA PRAVLJICA, 10.15 ELA PEROCI: OČALA TETE BAJAVAJE, 10.30 ZMAJČKOV ROJSTNI DAN, 10.45 H.C. ANDERSEN: VILINJA GORA, 11.05 RIBIČ PEPE: JUŽNA AFRIKA, 11.30 HIŠA EKSPERIMENTOV, OTR. NAN., 11.55 DRUŽINSKE ZGODBE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 GLOBUS, 14.00 DUHOVNI UTRIP, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 PAJKOLINA IN PRIJATELJI S PRISOJO, RIS., 16.10 ZLATKO ZAKLADKO: VOLČJA ČESNJA, 16.25 NA KRILIH PUSTOLOVŠČINE: MED MORSKIMI SESALCI, DOK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 VSE POTI VODIJO K VODI, DOK. odd., 18.00 UGRIZNIMO ZNANOST, 18.20 MINUTE ZA JEZIK, 18.25 ŽREBANJE ASTRA, 18.35 TONI IN BONI, RIS., 18.40 BACEK JON, RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 20.00 REFERENDUM O MALEM DELU, 21.00 POLNE VREČE ZGODB, DOK. FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 PRAVA IDEJA!, 23.30 OSMI DAN, 0.00 APOKALIPSA: NAPAD, DOK. SER., 0.50 VSE POTI VODIJO K VODI, DOK. odd., 1.15 DNEVNIK, 1.55 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.20 INFOKANAL.

TOREK, 22.03.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.00 DOBRO JUTRO, 12.30 NLP S TJAŠO ŽELEZNIK, 15.05 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 16.00 NA LEPŠE, 16.25 DOBER DAN, KOROŠKA, 16.55 GLASNIK, 17.20 MOSTOVI - HIDAK, 17.55 AVSTRALIJA NA DLANI, DOK. SER., 18.45 MUZIKAJETO: SWING, 19.15 TRANZISTOR, 19.55 EKOLA!, 20.00 TRIKOTNIK, 20.30 BABILON.TV: POTROŠNIŠTVO, 20.50 DEDIŠČINA EVROPE: PUCCINI, IT-NEMŠ. SER., 22.30 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 0.05 PRISLUŠKOVANJE, IT. FILM, 1.45 ZABAVNI INFOKANAL.

SREDA, 23.03.2011, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 KLJUKEC S STREHE, RIS., 10.35 RIS., 10.45 ZLATKO ZAKLADKO: VOLČJA ČESNJA, 11.00 NA KRILIH PUSTOLOVŠČINE, DOK. NAN., 11.25 NA OBISKU, 12.00 POLNE VREČE ZGODB, DOK. FILM, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 TEDNIK, 14.15 TRIKOTNIK, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MAKS IN RUBI, RIS., 15.55 MILAN: MILAN IGRALEC, RIS., 16.00 KRAVICA KATKA, RIS., 16.10 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 TURBULENCA: ALTRUIZEM, 18.25 BOJAN, RIS., 18.30 MUSTI, RIS., 18.35 VRJNI PALČEK PRIMOŽ, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 20.00 VIKEND V BRIGHTONU, TV IGRA, 21.10 MINA BERGANT: MOŠKI, KRATKI FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OMIZJE, 0.20 TURBULENCA: ALTRUIZEM, 1.10 DNEVNIK, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.10 INFOKANAL.

SREDA, 23.03.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.00 DOBRO JUTRO, 12.30 VEČER V ČAST MILANU FERLEŽU: KONCERT PRIFARSKIH MUZIKANTOV Z GOSTI, 14.55 BLEŠČICA, 15.30 TRANZISTOR, 16.05 KNJIGA MENE BRIGA, 16.25 OSMI DAN, 16.50 BABILON.TV: POTROŠNIŠTVO, 17.10 MOSTOVI - HIDAK, 17.40 CRNO BELI ČASI, 17.55 KLAJŽAR - PTIČ POVRATNIK, DOK. odd., 18.50 ARITMIJA, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 DNEVNIK ZDRAVLJENJA: MOJI DOJKI, DOK. odd., 21.30 LANDRU, MORILEC ŽENSK, FR. FILM, 23.05 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 23.55 PET KRAT DVA, FR. FILM, 1.30 ZABAVNI INFOKANAL.

ČETRTAK, 24.03.2011, I. SPORED TVS

6.15 KULTURA, 6.20 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 TELEBAJSKI, OTR. NAN., 10.35 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.20 SPREHODI V NARAVO: POMLAD PRIHAJA V PARK, 11.35 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 STUDIO CITY, 14.20 MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAN., 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 PRIHAJA NODI, RIS., 15.55 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 16.05 PESEM TIŠINE, DOK. FILM, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.25 V OSEMDESETIH VRTOVIH OKOLI SVETA: KITAJSKA IN JAPONSKA, DOK. SER., 18.25 MINUTE ZA JEZIK, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 KRAVICA KATKA, RIS., 18.45 RIJAVI MEDVEDEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, 19.45 ŠPORT, 20.00 POGLEDI SLOVENIJE, 21.30 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 PISAVE, 23.30 BERNARD-MARIE KOLTES: DVOBOJ MED ČRNCEM IN PSI, TV PRIREDBA PREDSTAVE SNG DRAMA LJUBLJANA, 1.45 DNEVNIK, 2.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.45 INFOKANAL.

ČETRTAK, 24.03.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.00 DOBRO JUTRO, 12.35 KONCERT OB 75-LETNICI MARKA MUNIHA, KOMORNI ZBOR AVE IN SIMFONIKI RTV SLOVENIJA, 14.00 AVSTRALIJA NA DLANI, DOK. SER., 15.00 SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU: PARI IN MOŠKI PROSTI PROGRAM, 17.00 EVROPSKI MAGAZIN, 17.25 FIRMA.TV, 18.00 PRI MAUPASSANTU: NA PODEŽELJU, FR. NAN., 19.00 GLASBOROLA, 19.55 EKOLA!, 20.00 ŠTIRI POSLEDNJE PESMI, ŠP. FILM, 21.45 RESTAVRACIJA RAW, IR. NAD., 22.40 KLAN PASQUIER, FR. NAD., 0.05 FITZCARRALDO, NEMŠ. FILM, 2.40 ZABAVNI INFOKANAL.

Gda sunce gorstane na Štajerskom

4. marca so v varaškem Slovenskom domi oprli prvo razstavo edne mlade študentke iz Maribora. *Katja Višič* se je začnila že sploj rano spravlati s fotografijov, kak dijakinja je zvekšoga kejpje od programov, koncertov pa svetkov dojdjemala. Njena velka lübezen pa je vsikdar bila natura pa lejpe krajine, eške raj pa je fotografije redila o zlatoj zori pa redečom večeri. Od toga nam je tak gučala: »*Tak čütim, gda sunce gorstane, kak liki bi naprej vzeli bejli list papéra. Med dnevom ga napunimo z vsejm, ka se nam je zgaudilo, tak je naš list večer že puni.*

Katja Višič, Janez Urbas in Jože Hirnök

Vsikši den je nika nauvoga, iščemo nauve trenutke pa nauva čütenja. «

Na kejpaj Katje Višič leko vidimo eške potoke pa zelene bregé pa dolé, doj je je vzela nej daleč od Slovenske Bistrice, kauli vesnice Ruše, gde je doma tō. Ovak se vči v Maribori ekonomijo, fotografija je njeni hobi.

En tau udeležencov na otvoritvi razstave

Razstavo so v Porabje pripelali s pomočjavu društva iz Selnice ob Dravi, njegvi predsednik je gospaud *Janez Urbas*. Tau društvo se dosta trüdi, ka aj bi mladi nej odišli v veuke varaše. Predsednik je od svojoga društva tak pravo: »*Naš ciu je, ka aj bi mladi spoznali, kakši je biu inda žitek na vesi. Rejsan je biu žmeten, gnesnaden pa so ovaški cajti. Mladim pomagamo, ka koli škejo delati, samo ka aj ostanejo na vesi. «*

Društvo iz štajerske vesnice Selnica ob Dravi má že več lejt kontakte s porabskimi društvi. V našoj krajini so prej najšli prave dobre, čiste lidi. Svojomi partneri *Karčini Holec*i je predsednik prejkda dar župana svoje občine, eden takzvani »plezuh«. Tau so takše sani, štere spodik samo eno nogau majo. Takšo šker so v krajini Kobanci redili iz stari dog iz bečk za vino, pa se ž njimi pelali doj z bregá, ka bi v dolini kaj kúpili. Mlada fotografinja Katja Višič je na konci oprejtja eške obečala, ka de za svojo prišešnjo razstavo kejpje redila v Porabji, gde so go »tak lepau gorprijali.«